

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ ΣΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Προσφώνηση του πρ. της ΕΣΗΕΑ Α. Μανωλάκου στην τιμητική εκδήλωση της ΕΣΗΕΑ για τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας Κωστή Στεφανόπουλο

Κύριε Πρόεδρε,

Θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε γιατί δεχτήκατε την πρόταση της Ε.Σ.Η.Ε.Α. να οργανώσει προς τιμήν σας τη σημερινή εκδήλωση και να σας προσφέρει ένα μικρό ενθύμιο για να τονίσει την προσφορά σας στο δημόσιο βίο της χώρας, στη δημοκρατία και στη δημοσιογραφία.

Η σημερινή εκδήλωση είναι, κατά την επιθυμία σας, περιορισμένη. Θελήσατε να πραγματοποιηθεί στα γραφεία μας, δηλαδή στο δικό μας σπίτι, με μικρό αριθμό προσκεκλημένων – όχι βέβαια από αριστοκρατική διάθεση, αλλά όπως όλοι γνωρίζουμε λόγω της προσωπικής σας σεμνότητας.

Αυτή η στάση είναι γνήσια δημοκρατικό γνώρισμα και έχει μεγαλύτερη αξία όταν χαρακτηρίζει πρόσωπα που κατέχουν δημόσια αξιώματα.

Αναφερόμαστε σε αυτό το γνώρισμα, ξεκινώντας από τα απλά και καθημερινά και φτάνοντας στα μεγάλα και στα δύσκολα, για να εξάρουμε μια κατ' εξοχήν πολιτική συμπεριφορά η οποία εκπορεύεται από τη συνείδηση του καθήκοντος και από το χρέος απέναντι στο κοινωνικό σύνολο.

Σε περιόδους που οι αξίες αυτές βάλλονται και καταβάλλεται προσπάθεια να αναδειχθούν ως πρότυπα η επιδίωξη του ατομικού

οφέλους και το δίκαιο του ισχυρότερου, αυτών δηλαδή που κατέχουν δημόσια αξιώματα ή έχουν ιδιαίτερη ισχύ και θέση στην κοινωνία, είναι ανάγκη τις αξίες αυτές να τις υπερασπιζόμαστε και να τις προβάλλουμε συστηματικά.

Δεν εξαιρούνται από τα αρνητικά πρότυπα ούτε η συμπεριφορά κατόχων Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, ούτε μερίδα δημοσιογράφων που έχει αρνηθεί τις αρχές της επαγγελματικής ευθύνης και συνεργεί στο κλίμα της παρακμής που υποσκάπτει τα θεμέλια της δημοκρατίας.

Γιατί στη δημοκρατία είναι θεμελιακές αξίες η συνείδηση του χρέους, η προσήλωση στη μετριοπάθεια, η άοκνη προσπάθεια για την εξισορρόπηση και σύνθεση των αντιθέσεων με γνώμονα το συμφέρον του κοινωνικού συνόλου, ο σεβασμός του προσώπου και η διασφάλιση των προϋποθέσεων για τη δραστήρια συμμετοχή των πολιτών στη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Σ' αυτές τις προϋποθέσεις ξεχωριστός είναι ο ρόλος του Τύπου και της δημοσιογραφίας, ιδιαίτερα στις μέρες μας, εξαιτίας των διαστάσεων που έχει πάρει η άναρχη λειτουργία των ραδιοτηλεοπτικών σταθμών και η τεχνολογική εξέλιξη.

Κύριε Πρόεδρε,

Κατά τη διάρκεια των ετών της υπουργίας σας, είχα και προσωπικά την ευκαιρία, ως συντάκτης αντιπολιτευομένων την τότε κυβέρνηση σας εφημερίδων, να διαπιστώσω τη σημασία που αποδίδετε στην θεσμική αποστολή του Τύπου και στην ελευθεροτυπία ως συστατικών στοιχείων της δημοκρατίας.

Η κλασική αντίληψη για την ελευθερία του ατόμου να εκφράζει στους στοχασμούς του δια του Τύπου, που κατοχυρώνεται στο σύνταγμά μας, συμπληρώνεται στην εποχή μας με το δικαίωμα κάθε πολίτη στην πληροφόρηση και αυτά τα δύο είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την επαγγελματική υπόσταση του δημοσιογράφου, που δικαιούται να έχει ανοικτή πρόσβαση στις πηγές των πληροφοριών, στις διαδικασίες δηλαδή και στις αποφάσεις που λαμβάνονται στα κέντρα της εξουσίας, τα οποία σήμερα στην

Ευρωπαϊκή Ένωση υπερβαίνουν τα όρια της ελληνικής επικράτειας. Είναι έτσι φανερό ότι η πραγμάτωση της δημοκρατίας συνδέεται με την ουσιαστική άσκηση αυτών των δικαιωμάτων. Διαφορετικά μένουμε στην θεωρητική εξαγγελία των ελευθεριών που όμως στην πράξη αναιρούνται. Και τότε η δημοκρατία ακρωτηριάζεται, ο πολίτης μένει στο περιθώριο, τυπικά μόνο συμμετέτοχος στα κοινά και οι δημοκρατικοί θεσμοί μεταβάλλονται σε σύγχρονη ολιγαρχία.

Η Ε.Σ.Η.Ε.Α. δεν ξεχνά ότι παρόμοιες σκέψεις με αυτές είχατε προβάλλει και είχατε υπερασπίσει από μακρού χρόνου, πολύ πριν αναλάβετε τα σημερινά υψηλά καθήκοντά σας. Ήσασταν αρχηγός ενός μικρού πολιτικού κόμματος, απλός βουλευτής, όταν μόνος εσείς εξ όλων των τότε συναδέλφων σας, όλων των πτερύγων του Κοινοβουλίου υποστηρίξατε με θάρρος ένα βασικότατο ζήτημα με μέγιστη σημασία για την λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος και την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος:

Ήταν το θέρος τους 1989 όταν, κάτω από τις ιδιόμορφες πολιτικές συνθήκες εκείνης της περιόδου και με την σύγχυση που είχε επικρατήσει, αντιδράσατε – μόνος εσείς – στη δημιουργία του ιδιωτικού ολιγοπωλίου στα Μ.Μ.Ε. Είπατε “όχι” στο νόμο με τον οποίο η Βουλή παραχώρησε την ιδιωτική τηλεόραση στους ιδιοκτήτες των εφημερίδων, γιατί όπως τονίσατε “έτσι συγκεντρώνουν στα χέρια τους υπερβολική πολιτική δύναμη” και λίγο αργότερα, όταν είχε διαμορφωθεί το άναρχο καθεστώς στον ραδιοτηλεοπτικό χώρο, επισημάνατε τον κίνδυνο των διαπλοκών αφού, όπως έχει πια αποδειχθεί, “είναι αμφίβολη η οικονομική επιβίωση των ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών” από τα δικά τους μόνο έσοδα.

Σήμερα, η κρίση σας την ώρα εκείνη, έχει γίνει κοινός τόπος στον οποίο συναντώνται η μεγάλη πλειοψηφία των πολιτών, η αγωνία των πολιτικών και η ανάγκη του δημοσιογραφικού κόσμου “να επιβεβαιώσει και να διασφαλίσει τον κοινωνικό ρόλο του δημοσιογράφου στις νέες συνθήκες που διαμορφώνουν ο γιγαντισμός, το ολιγοπώλιο στο ιδιοκτησιακό καθεστώς και η αυξημένη εμβέλεια και επιρροή των Μ.Μ.Ε.”, όπως, μεταξύ άλλων,

αναφέρεται στο προοίμιο του σχεδίου αρχών δεοντολογίας που η Ε.Σ.Η.Ε.Α. έδωσε προσφάτως στη δημοσιότητα.

Έχουμε να μνημονεύσουμε πολλές πολιτικές πράξεις σας που αναδεικνύουν τα μαθήματα δημοκρατίας και εθνικής ενότητας που έχετε δώσει. Ξεχωρίζουμε την πρωτοβουλία σας ως Προέδρου της Δημοκρατίας να επισκεφτείτε τον Αϊ – Στράτη και να καταθέσετε στεφάνι στη μνήμη των 41 εξόριστων του Μεταξικού καθεστώτος, που πέθαναν προσηλωμένοι σε μια ιδεολογία αντίθετη προς τη δική σας φιλελεύθερη ιδεολογία.

Κύριε Πρόεδρε,

Η σημερινή εκδήλωση σχεδόν συμπίπτει με την επέτειο 83 ετών από την ίδρυση της Ε.Σ.Η.Ε.Α. Ήταν στις 14 Δεκεμβρίου του 1914 όταν 26 δημοσιογράφοι συνήλθαν στην αίθουσα της Εταιρίας των Φίλων του Λαού και αποφάσισαν να ιδρύσουν την Ένωση Συντακτών. Μεγάλα ονόματα του πνευματικού κόσμου έγιναν μέλη της. Αναφέρω μόνο τον Ιωάννη Κονδυλάκη, πρώτο πρόεδρο της Ε.Σ.Η.Ε.Α. και τον Κωστή Παλαμά για την απάντηση που έδωσε όταν τον ρώτησαν πώς θέλει να τον αναφέρουν, ποιητή ή δημοσιογράφο. Δημοσιογράφο, είπε.

Κρατούσε η παράδοση από τον Διαφωτισμό, από τον Κοραή και τον Ρήγα, από τον μεγάλο δημοσιογράφο των Χρονικών του Μεσολογγίου Ιωάννη Μάγερ και από τον Βλάση Γαβριηλίδη, που στη μακρά διαδρομή της Ένωσής μας ενέπνευσε το δημοσιογραφικό κόσμο στους εθνικούς και κοινωνικούς αγώνες ως τις μέρες μας. Και αν υπάρχουν και μελανές σελίδες είναι για να μας διδάσκουν τι οφείλουμε να πράττουμε, τι να αποφεύγουμε και σε τι να μη συνεργούμε.

Σήμερα πολλά έχουν αλλάξει, δεν έχουν όμως αλλάξει οι αρχές της επαγγελματικής ηθικής και της κοινωνικής ευθύνης των δημοσιογράφων, τις οποίες προσπαθήσαμε να κωδικοποιήσουμε στον χάρτη που δώσαμε στη δημοσιότητα και έχουμε θέσει σε δημόσιο διάλογο.

Κύριε Πρόεδρε,

Σε ένδειξη τιμής προς το πρόσωπό σας, σας παρακαλούμε να δεχθείτε την αναμνηστική πλακέτα που φιλοτεχνήσαμε και που για μας συμβολίζει και τις αρχές του επαγγέλματός μας.